

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทย
ในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย

นายกมล รอคกลาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2526

ISBN 974-562-012-2

007658

OPINIONS OF TEACHERS CONCERNING ROLES OF THAI LANGUAGE TEACHERS ON
CONSERVATION AND TRANSMISSION OF THAI CULTURE

Mr. Kamol Rodklai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทย ในการอนุรักษ์และ
สืบทอดวัฒนธรรมไทย
โดย นายกมล รอดคล้าย
ภาควิชา มัชฌมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์พรหม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... *กมล รอดคล้าย* คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีพ นวนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *สุจิต เพียรชอบ* ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพียรชอบ)

..... *สายใจ อินทร์พรหม* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์พรหม)

..... *พร้อมพรรณ อุกมสิน* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พร้อมพรรณ อุกมสิน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และ
สืบทอดวัฒนธรรมไทย

ชื่อนิสิต นายกมล รอดคล้าย

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายใจ อินทร์ทรัพย์

ภาควิชา มัชฌิมศึกษา

ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาท
ในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด เพื่อใช้ในการรวบรวม
ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย ในด้าน
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การค้นคว้าศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมและเผยแพร่ความ
รู้แก่ชุมชนและการปฏิบัติในอิริยาบถประจำวัน ตัวอย่างประชากรเป็นครูภาษาไทยจำนวน 203 คน
ที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 3 จำนวน 20 โรงเรียน
โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยง
เบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในด้านการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่า ควรส่งเสริม
นักเรียนให้มีการฝึกมารยาทและปฏิบัติตนที่ดีในสังคม ส่งเสริมให้นักเรียน
จัดตั้งชุมนุมเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทย จัดอบรมความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย

และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้แก่ นักเรียน ส่งเสริมการเรียนและการทำงานรวมหมู่และนำแหล่งความรู้ในชุมชนมาใช้ประกอบการเรียนการสอน

2. ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในด้านการค้นคว้าศึกษาของตัวครูเอง ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมากกว่า ควรรวบรวมความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นจากแหล่งความรู้ในชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมท้องถิ่นและงานประเพณีต่างๆ ศึกษาและทำความเข้าใจนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ

3. ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมและเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมากกว่าควรนำสิ่งประดิษฐ์และศิลปหัตถกรรมในท้องถิ่นออกจำหน่ายเผยแพร่ จัดตั้งชมรมหรือสมาคมครูภาษาไทยขึ้น ส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูงานด้านศิลปะ และศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านรวมทั้งส่งเสริมให้เยาวชน และผู้นำชุมชน ทัศนศึกษา หรือ เข้าร่วมการอบรมความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย

4. ด้านความคิดเห็นของครูภาษาไทย เกี่ยวกับบทบาทในด้านการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่า ควรให้คำแนะนำและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน แสดงความกตัญญูแก่เวทิตอบบุพการี มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และแต่งกายเหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย

Thesis Title Opinions of Teachers Concerning Roles of Thai
Language Teachers on Conservation and Trans-
mission of Thai Culture.

Name Mr. Kamol Rodklai

Thesis Advisor Assistant Professor Saijai Indrambarya

Department Secondary Education

Academic Year 1982

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the opinions of Thai language teachers concerning their roles on conservation and transmission of Thai culture.

The questionnaire constructed by the researcher was used as the instrument for data collection. The questionnaire consisted of opinions concerning the roles of Thai language teachers on conservation and transmission of Thai culture through learning and teaching activities in the classroom, through their independent study, their involvement with local activities and their daily practice. The sample of this research was 203 Thai language teachers from 20 secondary schools in educational region three which were randomly sampling. The obtained data were then analyzed by means of percentage, mean and standard deviation.

The opinions of Thai language teachers concerning their roles of conservation and transmission of Thai culture could be summarized as followed:

1. According to the learning and teaching activities in the classroom, most teachers agreed at the highest level that the teachers should encourage the student to practice good-manners and good social behaviors, found Thai language and culture club, teach Thai and local culture, encourage group working and learning, use the community resources in teaching and learning Thai culture.

2. According to teachers' independent study, most teachers highly agreed on collecting Thai and local cultural pieces of knowledge from the community resources, participating with local activities and understanding the nation's cultural policy.

3. According to teachers' involvement with local activities most teachers highly agreed that teachers should promote local crafts to the market, organize Thai teachers club, conserve the local art, crafts and encourage the youths and community leaders to be trained or gain more knowledge about Thai culture.

4. According to teachers' daily practice, most teachers agreed at the highest level that Thai teachers should give advice and be a good model for their younger generation by showing gratitude to their parents, being kind to others, having self-discipline and dress properly according to Thai tradition.

กิจกรรมประกาศ

วิทยาลัยนพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายใจ อินทร์พรหม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์ ซึ่งให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและตรวจพิจารณา แก้ไขเนื้อหาสาระ อันทำให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพ็ชรขอบ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจแก้ไข วิทยาลัยนพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์รุประณี นาคทรพร ดร.วีระ บำรุงรักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว อาจารย์จำเริญ แสงดวงแข และอาจารย์ยุพา สงศิริ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเสนอแนะแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมิตรา อังวัฒนกุล ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาไทย ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ สละเวลาให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พ่อและแม่ ขอขอบคุณ พี่และน้อง ๆ ทุกคนผู้ให้ ความรัก เอื้ออาทร และเป็นกำลังใจในการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

กมล รอดคล้าย

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ชกทดลองเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความ.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
บทความและเอกสารต่าง ๆ	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
พื้นฐานการวิจัย.....	45
เครื่องมือในการวิจัย.....	45
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	46
การรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	73
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	73
วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	74
การอภิปรายผลการวิจัย.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	91
ก. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	92
ข. รายชื่อโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	93
ค. สูตรการหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม.....	95
ง. แบบสอบถาม.....	96
ประวัติผู้เขียน.....	111

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	เพศของครูภาษาไทยที่สอนในระดับมัธยมศึกษา.....	49
2	อายุของครูภาษาไทยที่สอนในระดับมัธยมศึกษา.....	50
3	คุณวุฒิทางการศึกษาของครูภาษาไทยที่สอนในระดับมัธยมศึกษา.....	51
4	ประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย.....	52
5	ระดับชั้นที่ครูภาษาไทยสอนในปัจจุบัน.....	53
6	จำนวนคาบที่ครูภาษาไทยสอนในหนึ่งสัปดาห์.....	54
7	หน้าที่พิเศษของครูภาษาไทยรับผิดชอบนอกจากการสอน.....	55
8	การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย....	56
9	ภูมิสำเนาเดิมของครูภาษาไทย.....	57
10	ภาษาที่ครูภาษาไทยสามารถพูดได้เป็นอย่างดี.....	58
11	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และ สืบทอดวัฒนธรรมไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	59
12	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และ สืบทอดวัฒนธรรมไทยโดยการค้นคว้าศึกษา.....	64
13	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และ สืบทอดวัฒนธรรมไทยโดยการเข้าร่วมกิจกรรมและเผยแพร่ความรู้แก่ ชุมชน.....	66
14	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และ สืบทอดวัฒนธรรมไทยโดยการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน.....	69